

10. gyakorlat

Ivóvíz vastartalmának meghatározása fotometriásan

Név, osztály: ..... Mérés dátuma: .....

Feladat

Ön egy ivóvíz minőségét ellenőrző laboratórium munkatársa. Azzal bízták meg, hogy határozza meg a lakossági panasz miatt soron kívül beérkezett vízminta vastartalmát. Feladata továbbá, hogy minősítse a vízmintát, vastartalma megfelel-e a szabvány vastartalomra vonatkozó előírásának.

INFORMÁCIÓS LAP

A gyakorlat elvégzésére rendelkezésére álló idő: 5 óra.

A beadás határideje:

Szükséges vegyszerek, oldatok

Kálium-permanganát-oldat, $3,2 \text{ g/dm}^3$ ($0,02 \text{ mol/dm}^3$)
Kálium-tiocianát-oldat (kálium-rodanid), 40 g/200 cm^3
5%-os H_2O_2 -oldat
cc. HNO_3

Vas törzsoldat készítése

- $1,404 \text{ g}$ Mohr-sót feloldunk 50 cm^3 ioncserélt víz és 20 cm^3 cc. HCl elegyében.
- $60\text{-}80 \text{ }^\circ\text{C}$ -ra melegítjük, és cseppenként hozzáadunk annyi $0,02 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú KMnO_4 -oldatot, hogy gyengén rózsaszín maradjon, majd ioncserélt vízzel 1000 cm^3 -es mérőlombikban jelig töltjük. A törzsoldat 1 cm^3 -e $0,2 \text{ mg}$ vasat tartalmaz.

Vas munkaoldat készítése

A vas törzsoldatból pipettával 25 cm^3 -t 250 cm^3 -es mérőlombikba mérünk és ioncserélt vízzel jelig töltjük, majd homogenizáljuk az oldatot.
A munkaoldat 1 cm^3 -e $0,02 \text{ mg}$ vasat tartalmaz.

Kalibrációs oldatsorozat készítése

Bürettával kimérünk 100 cm^3 -es mérőlombikokba $0, 4, 8, 12, 16, 20 \text{ cm}^3$ munkaoldatot és ioncserélt vízzel kiegészítjük kb. 50 cm^3 -re.

A mérés kivitelezése

- A kapott vízmintát ioncserélt vízzel kiegészítjük kb. 50 cm^3 -re.
- A vízminta és az oldatsorozat valamennyi tagjához hozzáadunk 2 csepp cc. HNO_3 -at, 2 csepp 5% -os H_2O_2 -ot és $1,0 \text{ cm}^3$ kálium-rodanid-oldatot, majd jelig töltjük.
- Valamennyi mérőlombikban lévő oldatot homogenizáljuk.
- A mintát és az oldatsorozatot 60 percen belül, 500 nm hullámhosszon, az azonos módon elkészített vakmintával szemben fotometráljuk.
- Határozza meg a vasion koncentrációját mg/dm^3 koncentrációban kifejezve!

Reakcióegyenletek:

Dokumentálás

Moláris tömegek: $M(\text{Fe}(\text{NH}_4)_2(\text{SO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}) = 392,1 \text{ g/mol}$
 $M(\text{Fe}) = 55,85 \text{ g/mol}$

Vas törzsoldat készítése

Bemért Mohr-só: .....

Mérőlombik térfogata: .....

Törzsoldat koncentrációjának számítása:

Vas munkaoldat készítése

Mérőlombik térfogata: .....

Pipetta térfogata: .....

Munkaoldat koncentrációjának számítása:

Kalibrációs oldatsorozat

	Kimért munkaoldat (cm ³)	Fe ²⁺ (µg)	ρ_B (µg/cm ³)	ρ_B (mg/dm ³)	Abszorbancia
vak	0				—
1.	4				
2.	8				
3.	12				
4.	16				
5.	20				
Vízmintá:					

Eredmény: A víz minta vastartalma: .....

Melléklet: Kalibrációs diagram

Értékelés szempontjai

Az osztályzat meghatározása a mérés pontossága alapján történik.

További szempontok: felkészülés a feladatra,
a feladat szakszerű kivitelezése,
a beadás határidejének betartása,
a dokumentáció tartalmi vagy formai hiányossága.